

ἀναβῶσιν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἔριψε κατὰ προσώπου τοῦ ἀντιπάλου του τὴν ἐλελίξασαν ἅπαν τὸ βουλευτήριον ἐξῆς ἀποστροφῆν :

« Ἡ ἔκφρασις εἶναι ὠραία, ἀλλ' ἡ ἰδέα εἶναι ψευδής. Ὁ Χριστιανὸς δὲν ἔχει χρέος ν' ἀναβῆ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν διὰ νὰ λάβῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν αὔραν τῆς ἐλευθερίας, διότι αὐτὸ εἶναι ἀντικρὶς ἐναντίον τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὅποιον κηρύττει, ὅτι, ὅπου πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία. Ὅχι λοιπὸν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τὴν σημερινήν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπῆρξε ποτε ἡ ἐλευθερία ἡ ἐθνικὴ καὶ ἡ θρησκευτικὴ, διότι τὸ πάλαι ὑπῆρχον ἐδῶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου τὴν σήμερον εἰσθε ἐλεύθεροι, ὑπῆρχον 30,000 πολῖται καὶ 400,000 εἰλωτῶν, δούλων, σκλάβων· καὶ ἂν σεῖς εἰσθε ἐλεύθεροι, καὶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν, δὲν τὸ χρεωστῶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῆς Σιών, ἀπὸ τὴν ὅποιαν προῆλθε τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας (χειροκροτήματα)».

» Γνωρίζετε λέγω τὸ ἑλληνικὸν πῦρ; τὸ ἑλληνικὸν πῦρ εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ ἑλληνικοῦ νοός· τὸ πῦρ τοῦ ἑλληνικοῦ νοός καὶ τὸ ἑλληνικὸν πῦρ δὲν σβύνεται μὲ ἄλλον τρόπον εἰμὴ μὲ γῆν, εἰμὴ μὲ χῶμα. Ἐὰν τὸ ἑλληνικὸν πῦρ δὲν ἐσβύνετο εἰς τὰ κύματα τῆς μεσογείου, οὐδὲ εἰς τὰ κύματα τῆς Προποντιδος καὶ τοῦ Βοσπόρου, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ἐπιτεθῆ γῆ, χῶμα, οὕτω καὶ τὸ πῦρ τοῦ ἑλληνικοῦ νοός δὲν δύναται νὰ σβεσθῆ εἰμὴ διὰ τοῦ χῶματος τῆς Κρήτης, τοῦ Βυζαντίου, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἡπείρου. (Ὡραία) »

Τοιοῦτος ρήτωρ, τοιοῦτος πολιτευτὴς εἰσέβαλεν — διότι ἦτο εἰσβολὴ — εὐθύς μετὰ τὴν Ἐνωσιν εἰς τὴν αἰθουσαν τῶν πληρεξουσίων ὁ **Γεωργαντάρας Ἰακωβάτος**. Δέον νὰ φυλλοδιψήσωμεν τὰς ἱστορίας, δέον νὰ μελετήσωμεν Κικέρωνα καὶ Περικλῆ, ὀφείλομεν νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τὰ πρα-

κτικὰ τοῦ ἀγγλικῆ Κοινοβουλίου, ὀφείλομεν νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν φλογερὸν Μπούρκε, ἵνα εὐρωμεν ἀναστήματα παρὰ ἄλλα πρὸς τὸ τοῦ Ἰακωβάτου. Τίνας Ἑλληνοὺς ῥήτορας περικοπαὶ ἀνανεώθησαν εἰς τὸν νοῦν τῶν ἐπιλησμένων νεωτέρων Ἑλλήνων, ὥστε ἅμα ἀναφέρει τ' ὄνομά του, εἴτε μεταξὺ τῶν συγχρόνων εἴτε μεταξὺ τῶν νεωτέρων ν' ἀκούης λεπτομερῶς τὴν φράσιν του κατὰ τὴν δεῖνα ἀγόρευσιν καὶ τὴν ἰδέαν του κατὰ τὴν ἄλλην; Αὐτὴ ἡ διὰ τῆς Σιών κατακεραυνοβόλησις τοῦ ἀπείαντι τοῦ Ἰακωβάτου μικροσκοπικοῦ, ὅσον τὸ ἀνάστημά του, Καλλιγᾶ, διατρέχει διὰ τῆς μνήμης ὅλων καὶ δὲν συναντήσαμεν ἄνθρωπον ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν ἀνεπτυγμένων ὅστις νὰ μὴ τὴν ἐνθυμηταί.

Ἐν τῇ Ἐθνικῇ Συνελεύσει τὸ εὐρὺ καὶ αὐστηρὸν μέτωπον τοῦ **Γεωροαντάρα** εἰσπεφάνουτο αἰγλην τινα θρησκευτικοῦ μυστηρίου. Συχνὰ πυκνὰ ἐδανείζετο ῥητὰ γραφικὰ, καὶ ὁ λόγος του ἦτο σοβαρὸς ὡς ῥάτον ἀποχωρητοῦ. Ἀναγινώσκοντες τοὺς κικερωνεῖους λόγους του καὶ ζητούντες νὰ ἀναπαραστήσωμεν ἐν τῇ ἀλγούσῃ φαντασίᾳ μας ἐκ σαρκῶν καὶ ὀστέων δλόκληρον τὸν ἀπολεσθέντα ἄνδρα, διασχίζομεν τὰ πελάγη καὶ κρούομεν τὰς πύλας τοῦ ἐν Κοπενάγη Μουσειοῦ τοῦ Θουράλδσεν, ὅπου ἐξ ὅλων τῶν ἱστορικῶν ἀγαλμάτων τοῦ Δανου φειδίου, τὸ κολοσσαῖον παράστημα τοῦ Παύλου ἐπεκάθησε βαρὺ, βαθύ, φιλοσοφικὸν ἐπὶ τῶν ἐντυπώσεων ἡμῶν. Τοιοῦτον Ἀπόστολον Παῦλον ἀναπαριστῶμεν τὸν βαρὺν ῥήτορα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως **Ἰακωβάτος**. Εἰς ἄλλας περιόδους τῆς Βουλῆς θὰ πκραστῶμεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἄλλην φέροντος μορφῆν.

Καλιδάν.

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 403)

Ὁ Σανούτος ἐσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῷ τὴν ἐνεχείρισεν.

— Λάβε τοῦτο τὸ γράμμα καὶ νὰ ἀποπλεύσῃς παρευθὺς, ἄνευ ἀναβολῆς διὰ Πάτμον, θὰ τὸ δώσῃς εἰς τὴν κυρίαν Καικιλίαν. Ὑπαγε.

Ὁ γραμματοκομιστὴς ὑπέκλινε καὶ ἐξῆλθεν.

Ἐνεκα τοῦ περιεχομένου τῆς ῥηθείσης ἐπιστολῆς, συνέβησαν ἐν τῷ ἐπινηίῳ τῆς Πάτμου τὰ προηγουμένως ἱστορηθέντα.

Ὁ Σανούτος, ἀφοῦ ἔδωκε τὴν ἐπιστολὴν, μετέβη νὰ εὔρη τὴν φίλην του Φορτούναν, ἥτις ἐκοιμᾶτο εἰσέτι. Ὑπὸ τὴν κλίνην τῆς ἐκάθητο ὁ κύων Αὐγουστός, ὅστις ἦτο ἐπιφορτισμένος παρὰ τοῦ Σανούτου νὰ φυλάττῃ τὸν ὑπνον τῆς κυρίας.

Τὰ δύο ταῦτο κειμήλια ὄν τὸ ἐν ἐγγυᾶτο περὶ τοῦ ἑτέρου, εἶχε λάβει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Σανούτος, ἀποπλέων ἐκ Βενετίας.

Καὶ δὲν ἔμελλε νὰποπλεύσῃ ταχέως. Ἀλλ' ὁ Δόγης Πέτρος Ζιάννης, ὅστις ἐγνώριζε καλῶς τὰ κατὰ τὸν Σανούτον, ἀπαξ δεχθεὶς τὴν ὑπόσχεσίν του ἐφρόντισε νὰ τῷ πέμψῃ καταπέιγουσαν διαταγὴν, ὅπως ἐκστρατεύσῃ ὡς τάχιστα, ἥτις ἐνεχειρίσθη αὐτῷ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα, καθ' ἣν εἰστία τοὺς φίλους καὶ τὰς φίλας του, ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνώσται. Διότι ὁ Δόγης καὶ τὸ Συμβούλιον τῶν Δέκα ἐφοβοῦντο μὴ ὁ Σανούτος λησμονήσῃ ἑαυτὸν ἐν τοῖς ὀργείοις καὶ ἀναβάλλῃ ἐπ' ἄπειρον τὴν ἐκστρατείαν του. Ἡ Βενετικὴ ἐξουσίᾳ ἐγνώριζε πρὸς τοῦτοις τὰ τραύματα, ἅπερ εἶχε λάβει ὁ Σανούτος νύκτα τινά. Καὶ ἐφρόνει ὅτι ὁ ἄηρ τῆς θαλάσσης καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὀργίων ἀποχὴ ἦτο τὸ ἀριστον φάρμακον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ἡ ΑΠΟΔΡΑΣΙΣ.

Ἐν τινι κελλίῳ τῆς ἐν Νάξῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἀγ. Κοσμά, νύκτα τινά περὶ τὴν πέμπτην ὥραν, γυνὴ τις κατέκειτο ἐπὶ κλίνης πυρέσσουσα· ἑτέρα γυνὴ ἐκάθητο παρ' αὐτὴν καὶ κρατοῦσα βιβλίον τι ἐπὶ τῶν γονάτων ἀνεγίνωσκε ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ὑπὲρ τὴν κλίνην ἦτο ἀνηρτημένος ἐπὶ τοῦ τοίχου μέγας μελανὸς σταυρὸς φέρων τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐσταυρω-

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀπὸ τῆς σήμερον τὸ φύλλον ἡμῶν περιβάλλεται ὑπὸ κεφαλίδος ἀπλῆς, ἀντὶ τῆς πρῶν γελοιογραφικῆς, καὶ ἐπα- νέρχεται οὕτω εἰς τὰ πρῶτα φύλλα τοῦ **Μὴ Χάνεσαι** ἅπερ εἶχον ἐκδοθῆ ἀπλᾶ, ὅπως καὶ τὸ σημερινόν. Ἡ ἀφί- ρεσις αὐτῆ ἔχει τριπλοῦν λόγον: ἡ ἡμερὶς ἡμῶν ἐκδοθεῖ- σα κατ' ἀρχὰς καθαρὰ σατυρική, προϊόντος τοῦ χρόνου, κατὰ τὸ τελευταῖον μάλιστα ἐξάμηνον, ἔλαβε ριζικὴν τρο- πὴν ἐπὶ τὸ σπουδαιότερον ἐν τοῖς πολιτικοῖς καὶ τοῖς κοι- νωνικοῖς ζητήμασι, διαφυλάξασα ἐν ῥυθμῷ πάντοτε καὶ τὸ τερπνὸν αὐτῆς μέρος. Ἦτο λοιπὸν εἰς ἀντίθεσιν ὁ φρύγιος πῖλός τῆς πρὸς τὴν σεμνότητα τῆς ἄλλης περιβολῆς. Ἡ ἡμερὶς ἡμῶν δὲν εἶναι πλέον σατυρική. Εἶναι ὅ,τι πρέπει νὰ εἶναι μία ἡμερὶς, ὅπως τὴν ἐννοοῦμεν ἡμεῖς, ὑπὸ τοῦς ὄρους ἐννοεῖται τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀττικῆς δημοσιο- γραφίας καὶ ὑπὸ τοῦς οἰκονομικοῦς ὄρους τῆς ἡμετέρας ἐ- φημερίδος, ἥτις τὰς μέχρι τοῦδε προσόδους τῆς ὀφείλει εἰς τὴν βαθμιαίαν ἐπίτασιν τῆς κυκλοφορίας, οὐχὶ δὲ εἰς χαρι- σθέντα ἢ δανεισθέντα ἢ κατατεθέντα κεφάλαια, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει εἰς ἄλλας συναδέλφους. Ἐντεῦθεν οἱ δημοσιο- γραφικοὶ ἡμῶν πόθοι ἐξ ἀνάγκης συστέλλονται, καὶ μόνον ἐκ τῆς διὰ τοῦ χρόνου ἐπερχομένης οἰκονομικῆς διαστολῆς, ἀναμένομεν τὴν τελειωτικὴν μόρφωσιν τοῦ φύλλου ἡμῶν, κατὰ τὸ δημοσιογραφικὸν ἰδεώδες ὅπερ ἐπιδιώκομεν. Δεύ- τερος λόγος ὅτι αἱ κρίσιμοι στιγμαὶ ἄς διέρχεται ὁ ἀρχη- γὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν μᾶς ἐπέτρεπον νὰ ἔχωμεν τὴν προτομὴν αὐτοῦ ὅπως δῆποτε ἐν συνδυασμῷ μετὰ γελοιο- γραφικῆς προμετωπίδος. Καὶ ἐπὶ τέλους κερδίζομεν ἄνωρον δημοσιεύσεως πλείονος ὕλης ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι.

Μετὰ τόσα καταπότια καὶ σκόνης διαφόρων συστατι- κῶν καὶ χρωμάτων οἱ ἱατροὶ μᾶς τὴν ἐσπέραν τῆς Πέμπτης ἐνέδωκαν τέλος ἰάντων νὰ λάβωσι καὶ αὐτοὶ ἓνα καταπό- τιο, νὰ ζητήσωσι τοῦτέστι τὴν γνώμην τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἱατρῶν περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Κουμουδούρου. Ἡμεῖς ἐξ ἀρ- χῆς εἶπομεν καὶ νομίζομεν οὐδεὶς ἀντιλέγει ὅτι ἐπὶ τοῦ θέ- ματος αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ δευτέρα γνώμη, ἀλλὰ τοῖς ἡμετέροις ἀσκληπιάδασι ἄλλως ἐδοξε.

Ἀφοῦ ἐναλλάξ ἐκ περιτροπῆς—ἡ καὶ ἐξ ὑποτροπῆς διὰ νὰ σᾶς ὀμιλήσωμεν καὶ ἡμεῖς ἱατρικῶς— μετέβησαν ἀπὸ τῆς ποδάγρας εἰς τὴν πνευμονίαν, ἀπὸ τῆς πνευμονίας εἰς τὴν πναιμίαν, ἀπὸ τῆς πναιμίας εἰς τὴν ἀρθρίτιδα καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν βιβλιοθήκην των— εἶναι καὶ αὐτὴ ἀ- σθένεια—καὶ ἀφοῦ σαφῶς καὶ ὠρισμένως οὐδὲν μέχρι τοῦδε εἶπον περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς, καταναλισκόμε- νοι εἰς διαζευτικὰς καὶ ὑποθετικὰς γνώμας, ἐπὶ τέλους ἐπέσθησαν νὰ προσφύγωσιν εἰς ἀνωτέραν ἀντιληψίν.

Ἡ μακρὰ καὶ ἐπώδυνος πορεία τῆς ἀσθενείας τοῦ Κου- μουδούρου τὴν ὁποίαν ἀνέλαβον νὰ φέρωσιν εἰς πέρας οἱ ἱατροὶ μᾶς, δὲν εἰζέυρομεν πῶς μᾶς μετήγαγεν εἰς ἄλλους ἀγῶνας, αἱ δὲ γνώμαι, τὰ ἀποφθέγματα καὶ αἱ πεποιθή- σεις τῶν ἱατρῶν μᾶς διὰ μεταστάσεως ἐνοιῶν ὀλίγον κω- μικῆς, μᾶς ἐνεθύμησαν τοὺς γάλλους στρατηγούς κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον. Ἀκούσατε μερικά ἀποφθέγματα τινῶν ἱατρῶν μᾶς:

— Μετὰ ὀλίγας ὥρας εἶναι νεκρός. (Ἐκτοτε παρῆλθον ὀλίγαι ἡμέραι).

— Ἐὰν δὲν εἶναι πναιμία, θὰ κάψω τὴ βιβλιοθήκην μου (οὔτε πναιμία εἶναι, οὔτε τὴν ἔκαψε).

— Ἐὰν δὲν εἶναι πναιμία, θὰ εἶναι ἀρθρίτις ἢ θὰ εἶναι ποδάγρα!..

μένον. Τράπεζα ἴστατο παρὰ τὴν κλίνην καὶ ἐπ' αὐτῆς λυχνία. Οὐδὲν ἄλλο ἐπιπλὸν περιεῖχεν ὁ θάλαμος. Τὰ πρόσωπα τῶν δύο γυναικῶν ἐφωτίζοντο ἀμυδρῶς ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦς φωτός τοῦ λύχνου. Ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης κατακειμένη εἶχε κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐφαίνετο νέα, ἦτο ὠχρὰ τὴν σφιν καὶ περὶ τὰ ὄμματα τῆς ἦτο ἐσχηματισμένος βαθὺς κύκλος. Ἐκφρα- σίς τις μελαγχολίας, σῆμά τι λύπης καὶ τύψεως ἐφαίνετο ἐ- ξερχόμενον ἐκ τῶν κλειστῶν ὀφθαλμῶν τῆς, χρίον, οὕτως εἶ- πειν, τὰ βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς· ρυτίς τις ἐγκαρσία ἦτο με- ταξὺ τῶν ὀφρῦν τῆς, ὡς σφραγίς τις, ὡς συμβολικὴ μονο- γραφία τοῦ ἄλγους καὶ τῆς θλίψεως. Ἐφαίνετο ὅτι εἶχε πα- λαίσει κατὰ τοῦ πάθους, καὶ ὅτι εἶχεν ἀγωνισθῆ νὰ εὕρῃ ἡ- συχίαν, καὶ οὐδὲν κατώρθωσε. Ἠδύνατό τις νὰ εἶπῃ ὅτι ἐζή- τει νὰ μετανοήσῃ καὶ δὲν ἐτόλμα. Τοιοῦτόν τι μικτόν καὶ συγκεχυμένον αἰσθημα ἐξέφραζε τὸ σύνολον τῶν χαρακτηρισ- τῆς γυναικὸς ταύτης. Καίπερ ἔγρουσα κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλ- μούς, δὲν ἦτο βέβαιον ἂν ἐκοιμᾶτο ἢ ἐγοργῆται. Ἄν δὲ ἦτο ἐξυπνος, θὰ ὠνειροπόλοι πιθανῶς.

Ἡ ἑτέρα γυνὴ ἡ καθημένη ἐπὶ σκίμποδος παρὰ τὴν κλίνην καὶ ἀναγινώσκουσα, δὲν ἀνεγίνωσκε βεβαίως δι' ἐκυτὴν ἄλλ' ἢ φωνὴν τῆς ἦτο τοσοῦτον ψιθυρὸς καὶ ἔρρινος, ὥστε δὲν ἠδύ- ναντο οἱ φθόγγοι νὰ διακριθῶσι παρὰ τῆς κλινήρου γυναι- κὸς, ἂν αὕτη δὲν ἐκοιμᾶτο. Εἶχε δὲ ἡ ἀναγνώστρια αὕτη δυσ- ανάλογον τὴν ἡλικίαν πρὸς τὰ χρέη, ἅτινα τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἐξετέλει. Ἡ κόμη τῆς ἦτο λευκὴ ὑπὸ τὸν κεκρύφαλόν τῆς,

ἀλλ' εἶχε τὴν λειότητα τῆς μετάξης καὶ ἐστιλβε πρὸς τὸ φῶς. Ἄλλως δὲ, εἰς τὸν ἀγνοοῦντα τὸ ἐπάγγελμα τῆς γυ- ναικὸς ταύτης ἤθελε φανῆ ὅτι μᾶλλον ἐξ ὑπερόχου καὶ οὐχὶ κοινῆς φιλαρσεκείας δὲν ἤθελε νὰ βάψῃ τὰς τρίχας τῆς. Διότι ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ προσώπου τῆς ἦτο λευκοτάτη, λειοτάτη ἢ ἐπιδερμὶς τοῦ προσώπου τῆς ἦτο ἴσως ἐξηκοντούτης. Ἄλλ' ἠδύνατο ἀκόμη νὰ κολάσῃ ἀνθρώπων. Ἐφαίνετο μόλις τσο- σαρακονταετής· ἐκάθητο ἐκεῖ, ἀλλ' ἂν τὴν ἐβλεπέ τις περι- πατοῦσαν, ἤθελεν ἐκπλαγῆ πόσον ἀρμονικῶς εἰναι τὸ σῶ- μα τῆς. Τὸ σῶμα τοῦτο ἦτο ὅλως σύμμετρον καὶ στρογγύ- λον καὶ τὸ ἀνάστημα μεγαλοπρεπές. Ἄλλ' ἄς εἶπωμεν τέ- λος ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ἡ ἡγουμένη τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, καὶ δὲν ἔχρηζε τῶν κοινῶν τόπων τῆς γυναικείας φι- λαρσεκείας. Καὶ ὅμως πάντες οἱ τρόποι τῆς ἐνέφαινον ἠδυσπά- θειαν καὶ ἀπέπνεον ἐπιθυμίαν.

Ἐν τούτοις ἡ κλινήρης γυνὴ ἤνοιξεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς.

— Τί ὦρα εἶναι, μῆτερ μου; εἶπε.

— Πλησιάζουν μεσάνυκτα, ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη.

— Καὶ δὲν ἦλθε κανεὶς;

— Κανεὶς, κόρη μου· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃς ὑπομονήν· τοι- αύτην ὦραν.

— Μοὶ ὑπεσχέθη ὅτι ὅτι ἐμελλε νὰ ἔλθῃ.

— Αὐριον θὰ ἔλθῃ βεβαίως.

— Αὐριον; μετὰ τίσας ἡμέρας;

— Κοντεύω νὰ χάσω τὸ κεφάλι μου.

— Οὐδεμία ἐλπίς ὑπάρχει!

— Ὑπάρχουσαι πολλές ἐλπίδες!

Καὶ ὁ ἀγαθόπουλος μαθὼν ὅτι τὸν ἐπισκέπτεται καὶ ὁ Βενιζέλος:

— Θὰ εἶναι λοιπὸν, λέγει, ἐγκυμοσύνη! . . .

Ὅλα αὐτὰ, ὅσον κωμικά, εἶναι ὅμως λυπηρότατα ἐπισόδια ἐξ ὧν ἀριθμητικῶς ἐξάγεται ὅτι ἐν Ἑλλάδι δὲν ἔχομεν οὔτε ἰατροὺς, καὶ ὅτι ἡ ἰατρικὴ ἐδῶ ἐπιστήμη δὲν προσέθηκεν οὔτε μίαν σελίδα εἰς τὸν κύριον Πουρτωναῖκόν τοῦ Μολιέρου. Σειρὰ ἀλλεπαλλήλων ἐθνικῶν συμφορῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ Κουμουνοῦρου, μᾶς πείθουσιν ἀδιστακτικῶς πλέον περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς.

Εἶναι δὲ ἀξίος μεγάλης περιεργείας ὁ μυστικισμὸς ὅστις ἐπικρατεῖ περὶ τῆς φυσιολογικῆς ἀκόμη καταστάσεως τοῦ Κουμουνοῦρου. Ἐνᾶ μόνον παραπέτασμα χωρίζει τὸν ἀσθενῆ καὶ τοὺς ἰατροὺς ἀπὸ τὸν ἐνδιαφερόμενον κόσμον· καὶ ὅμως τοιαύτῃ ἐπικρατεῖ ἀγνοία, ὥστε μεταξὺ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀσθενοῦς νομίζει τις ὅτι ἐπιπροσθούσιν αἱ "Ἄλπεις!

— Τώρα πλέον οὔτε μιλεῖ, διεβεβαίωσεν ἓνας ἰατρός. Πρὸς μεγάλην του ὅμως ἐκπλήξιν ὁ Κουμουνοῦρος ἐξήτησε τὸν κ. Ῥικκῆν καὶ συνδιελέχθη μετ' αὐτοῦ ἐπ' ἰκανὰ λεπτά καὶ ἀνθρωπάτα! Μία δὲ γυνὴ νοσοκόμος διηγείτο ἐνώπιον ἡμῶν μετ' ἀπονηρεύτου ἀφελείας ὅτι τοῦ ἐδῶκε καὶ ἔφαγε τὸ πρωῖ καὶ μετὰ τὸ μεσημέρι εἰς τὰς 4 καὶ ὅτι κοιμάται ὑπὸν τακτικόν, πόσας ὥρας ἀπὸ τὸ ἓνα πλευρὸν μὲ τὸ ῥολόγι στό χέρι, καὶ πόσας ἀπὸ τὸ ἄλλο. Καὶ ἡ ἰδία προσέθετε πάλιν:—Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω τί νὰ πῶ.

Νομίζομεν ὅτι καὶ οἱ ἰατροὶ μας ἄλλο ἀπὸ τὸ τῆς Νοση-

— Αὔριον, καθὼς καὶ σήμερον, εἶναι τὸ αὐτό. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κυρίου χίλια ἔτη ἦναι ὡς μία ἡμέρα, ἥτις παρήλθε. Διατὶ νὰ μὴ ἔχομεν ὑπομονήν, ὅταν ὁ βίος εἶναι τόσο βραχύς. Καὶ ἐπὶ τέλους τὸ τέραμα τῆς προσδοκίας μας εἶναι ἐν καὶ μόνον. Δὲν ἔχομεν ἐδῶ μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ ζητοῦμεν τὴν μέλλουσαν. Ἡμῶν τὸ πολίτευμα εἶναι ἐν οὐρανοῖς.

— Αὐτὰ ἔχω ἀναγνώσει πολλάκις, μῆτέρ μου, εἶπεν ἡ νέα γυνή.

— Τὰ ἀνέγνωσες, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐγραψες; ὤφειλες νὰ τὰ σημειώσῃς ἐκεῖ ὅπου δὲν λησμονοῦνται.

— Καὶ διατὶ νὰ προσδοκῶμεν, μῆτερ μου, ὅταν δὲν εἰξεύρομεν τί προσδοκῶμεν;

— Εἶπε μάλλον, διατὶ νὰ προσδοκῶμεν, ἂν ἡξεύρομεν τί προσδοκῶμεν;

Τὸ θέλημα εἶναι τὸ ἀγνωστον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τόσας μυριάδας ἀνθρώπων νὰ θυσιάσθωσι χάριν αὐτοῦ, τὸ ἀγνωστον τὸ ὁποῖον ἔκαμε τόσους μάρτυρας, τόσους ἀγίους, τόσους ἀσκητάς. Τὸ ἀγνωστον τὸ ὁποῖον καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰξεύρει νὰ δαμάζῃ καὶ νὰ ὑποτάσῃ τόσας ἀγέλας ἀνθρώπων.

— Φεῦ, οὔτε τὸ ἀγνωστον δὲν δύναται νὰ μὲ θέλξῃ πλέον, εἶπεν ἡ νέα γυνή. — Διότι ἐνόμισες μίαν στιγμήν ὅτι τὸ εὔρησε. Διότι ἐκρέμασες τὴν ζωὴν σου εἰς ἐν πάθος, κόρη μου.

— Δὲν ἔχω κανὲν πάθος. . .

— Βέβαια, εἰς τοῦτο καταντᾶ νὰ μὴ ἔχῃ τις πάθος, ὅταν

κόμου δὲν ἔχουν νὰ εἰπῶσι καὶ μετὰ τῶν ἰατρῶν ἐπομένως καὶ ἡμεῖς.

Περώμεν μακαρίως τὸν χειμῶνά μας ἀπὸ τινος μὲ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ ἑλληνικοῦ θιάσου τοῦ Λεκατσᾶ, καὶ τὰς ἐπαγγελίας τῆς Ἰταλικῆς κομπανίας τοῦ Τσόχα· ἔχει τὸ θεατρὸν μας παρελθόν καὶ μέλλον· ἂν ἀπαιτήσωμεν καὶ παρόν, τότε δύναται ἀξιόλογα νὰ μᾶς ἀπαντήσωσιν οἱ ἀρμόδιοι «αἱ! τὸν κακὸν σὰς τὸν καιρὸν!» ὡς εἰς τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐπίγραμμα τοῦ Ἀγγλικοῦ φύλλου.

Τὸ μόνον θεατρικόν μας παρόν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀντιπροσωπεύει ὁ περιεργὸς ἐκεῖνος Ἰταλὸς, ὅστις ἓνας αὐτῶν, φέρει ἐπάνω του παίξων συγγρόνως καὶ ἀρμονικώτατα περισσότερα ὄργανα, παρ' ὅσα ὁ Τρικούπης ὑπουργεῖα. Ἐπανῆλθε, καὶ προχθὲς τὴν Κυριακὴν μὲ τὴν πρώτην ἐπανεληθούσαν λιανὰ ἀπὸ τὰ πάγη, περιήρχετο τοὺς δρόμους μας, ἐκτελὼν τὰς μοναδικὰς συναυλίας του, σχηματίζων πέριξ του πυκνοὺς ὄμιλους καὶ ἐξάγων ἐπὶ τῶν παραθύρων χαριέσσας καὶ ἀχαρίτους μορφὰς κυριῶν καὶ κουζινῶν. Τὸν συνοδεύει γυναῖκα, περιφέρουσα τὸν δίσκον του, ἡ ὁποία ἂν δὲν εἶνε σύζυγός του, βέβαια θὰ ἦνε ἡ μητέρα του. Τὰ διάφορα ὄργανα, τὰ ὁποῖα παίξει, ἀποτελοῦσιν ἐπ' αὐτοῦ τερατώδεις τι σύνολον, εἶδος μουσικῆς λερναίας Ὑδρας μὲ ἐξ κεφαλᾶς. Ἐπὶ τῆς ράχεώς του κραεῖ μέγα τύμπανον, ἄνω τοῦ τυμπάνου εἶνε θεθειμένα τὰ ζήλια, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρει παράδοξον ὀρειχαλκίην περικεφαλαίαν μὲ κρόταλα, πρὸ τῆς κοιλίας του ἀναδέεται διπλοῦν τι τέρας, κιθάρα ὁμοῦ καὶ φουσαρμόνικα, καὶ μέχρι τοῦ στόματός του ἀνέρχεται ἐν εἶδος αὐλοῦ· ἡ δεξιὰ χεὶρ κινεῖ τὰς χορδὰς τῆς κιθάρας· ἡ ἀριστερὰ χειρίζεται τὰς γλωσσίδας τῆς φυ-

ἐξαντλήσῃ ὅλα τὰ μέσα τοῦ πάθους. Τότε τὸ πάθος θραύεται, ἀναλύεται, διαρρέει καὶ μένει κενὸν εἰς τὴν ψυχὴν.

Τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἠκούσθη κρότος κώδωνος ἐκ τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν τοῦ μοναστηρίου. Ἐκρούσθη πενήμιως, γλυκέως, μυστηριωδῶς ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός. Ὅτε δὲ ἔπαυσεν ἀφῆκε σιγανὴν τινα ἠχὼν καταβαίνουσαν ὡς στεναγμὸν ἀνέμου μέχρι τῆς ἀκοῆς τῶν δύο γυναικῶν. Ἡ ἠγουμένη ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἡ δ' ἑτέρα γυνὴ ἔμεινε σιωπηλὴ ἐπ' ὀλίγον καὶ ἠσθάνθη ῥίγος θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ διατρέχον τὰς φλέβας τῆς.

— Εἶναι ἤδη ὁ ὥρα τῆς Ἀκολουθίας; εἶπεν αὕτη.

— Βεβαίως, κόρη μου.

Καὶ ἡ ἠγουμένη ἠγέρθη.

— Θὰ ὑπάγῃς λοιπὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν;

— Κατὰ χρέος. Καὶ σὺ θὰ κοιμηθῆς;

— Δὲν θὰ εἰμπορέσω νὰ κοιμηθῶ.

— Θὰ ἔκαμες καλὰ νὰ ἔλθῃς μαζύ μου εἰς τὸν Ὀρθρον.

— Κρυόνω.

— Κρυόνεις; τὸν Ἰούλιον μῆνα;

— Πάσχω.

— Κοιμήσου λοιπὸν.

— Ἀργότερα ἴσω ἔλθω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἂν δὲν κοιμηθῶ.

(Ἀκολουθεῖ)

Μποέμ.